

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 7.5.2013, STM0035:00/2013

Tehy ry:n lausunto lääkkeen määräämisestä annetun asetuksen muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Tehy ry:ltä ehdotuksesta lääkkeenmääräämisestä annetun asetuksen muuttamisesta

Yleistä

Rajattu lääkkeenmäärääminen on ollut mahdollista sairaanhoitajille, kätilöille ja terveydenhoitajille vasta lyhyen aikaa. Tehy teki syksyllä 2012 kyselyn rajatun lääkkeen määräämiskoulutuksen käynneille jäsenilleen. Tämän kyselyn mukaan kokemukset tästä rajatusta oikeudesta ovat olleet myönteisiä niin potilaiden hoitamisen kuin ammattihenkilöiden välisen työnjaon kehittymisen ja uusien työtapojen näkökulmasta. Nykyistä lääkelistaa pideltiin kuitenkin liian suppeana käytännön työelämän tarpeiden ja uuden osaamisen paremman hyödyntämisen kannalta. Koulutusta halutaan lisää, mutta koulutuksen rahoitukseen liittyvät epävarmuudet estävät osaltaan koulutuksen järjestämistä, koulutukseen hakeutumista ja koulutukseen pääsyä (työnantajat eivät halua lähettää työntekijöitä koulutukseen). **Tehy ry** pitääkin tärkeänä, että koulutusta on tarjolla riittävästi tulevaisuudessa ja että koulutuksen rahoitus on järjestetty kestäväälle pohjalle.

Tehy ry:n näkemyksen mukaan Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkkeen määräämisestä annetun asetuksen muuttamisesta vastaa järjestelmässä havaittujen ongelmien ratkaisemista. Esitys ei kuitenkaan kaikilta osilta vastaa edellä esitettyihin ongelmiin ja tulevaisuuden tarpeisiin suomalaisessa yhteiskunnassa. Järjestelmän uudistamisessa keskeisen tärkeää olisi lisätä rajatun lääkkeenmääräämisen piirissä olevia lääkkeitä. **Tehy** näkee tärkeänä, että tulevaisuudessa rajattua lääkkeenmääräysoikeus voitaisiin laajentaa koskemaan myös muita laillistettuja terveydenhuollon ammattihenkilöitä työnjaon edelleen kehittämisen mahdollistamiseksi.

Yksityiskohtaiset kommentit

2 § Määritelmät

Tehy pitää tärkeänä, että asetuksessa käytetyt termit vastaavat Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen uuden määräyksen termejä siten, että niistä käy selkeästi ilmi kyseessä olevan kirjallinen lääkemääräys ja kirjallinen huumausainelääkemääräys.

5 § Rajattu lääkkeenmääräminen

Tehy pitää kannatevana muutoksena sitä, että sairaanhoitaja, kätilö ja terveydenhoitaja voivat määrätä lääkkeitä myös kauppanimellä. Käytäntö on tällöin sama kuin lääkärin tai hammaslääkärin määrätessä lääkettä. Se parantaa osaltaan potilasturvallisuutta ja mahdollistaa sairaanhoitajalle sähköisen lääkkeenmääräämisen e-reseptillä määräämisen.

Tehy ry ei kannata yhdistelmävalmisteiden poistamista sairaanhoitajan uusittavien listalta, sillä potilas voi joutua ottamaan monia yksittäisiä tabletteja yhden yhdistelmävalmisteen sijaan.

Rajatun lääkkeenmääräämisen piirissä olevat lääkkeet, tautitilat ja lääkkeenmääräämisen rajaukset on määritelty *asetuksen liitteessä 1*. **Tehy ry** pitää lääkelistaa liian suppeana käytännön työelämän tarpeiden ja uuden osaamisen paremman hyödyntämisen kannalta. Rajattuun lääkkeenmääräämisoikeuteen johtava koulutus on laaja ja perustuu valtakunnallisesti yhtenäiseen opetussuunnitelmaan ja siten mahdollistaisi laajemmin hankitun osaamisen hyödyntämisen. **Tehy esittää**, että lääkelistan laajuutta arvioidaan uudelleen saatujen kokemusten ja palautteen perusteella.

Asetuksen liitteenä 4 on Kirjallisen määräyksen kaava **Tehy ry esittää**, että lääkkeenmääräämisoikeuden antamisessa otettaisiin käyttöön strukturoitu sähköinen lomake. Tällöin on mahdollista ohjeistaa määräyksiä yhdenmukaisemmin ja pakollisia kenttiä käyttämällä varmistaa olennaisten tietojen antaminen. Esimerkiksi kysyttäessä lääkkeenmääräämiseen liittyviä ehtoja tai edellytyksiä olisi syytä yksilöidä mitä tietoja tarkoitetaan olosuhteilla ja mahdollisilla toimipaikkoja koskevilla tiedoilla. Strukturoidut kysymykset helpottaisivat myös valvontaviranomaisen työtä.

13 § Kirjalliseen lääkemääräykseen merkittävät tiedot

Tehy ry pitää perusteltuna esitettyä muutosta, ettei lääkemääräykseen jatkossa merkitä lääkkeenmääräjän oppiarvoa.

25 § Potilasturvallisuuden varmistaminen

Tehy ry pitää tärkeänä tarkennusta, jossa todetaan, että terveydenhuoltolain (1326/2010) 57 §:ssä terveydenhuollon toimintayksikön vastaava lääkäri vastaa siitä, että sairaanhoitajan, kätilön, terveydenhoitajan lääkkeenmääräämiskäytännöt ovat säännösten ja kirjallisen määräyksen mukaiset. Se selkeyttää apteekkienkin roolia. Laillistetut terveydenhuollon ammattihenkilöt vastaavat itse lääkkeenmääräämisestään.

Tehy ry:n tekemässä selvityksessä tuli esiin, että kaikissa terveydenhuollon toimintayksiköissä ei oltu järjestetty riittävällä tavalla rajatun lääkkeenmääräämisoikeuden omaaville henkilöille mahdollisuutta lääkärin konsultaatioihin. Siksi **Tehy pitääkin myönteisenä**, että asia on nostettu esiin asetuksessa. Pidämme tärkeänä myös sitä, että toimintayksiköissä on oltava toimivat menetelmät lääkemääräysten seurantaan sekä lääkityspoikkeamien raportoimista ja käsittelyä varten.

26 § Sähköinen lääkemääräys

Tehy ry pitää tarpeellisena pykälän täsmentämistä siten, että myös sähköisen lääkemääräyksen uudistaminen voidaan kieltää.

Lopuksi

Tehyn yhteistyöjäsenjärjestöistä lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet Suomen Fysioterapeutit ja Suomen sairaanhoitajaliitto, joka antaa ministeriölle myös oman lausuntonsa. Tehyn lausunnon liitteenä on Suomen Fysioterapeuttien kommentit asiaan liittyen.

Helsinki 24.6.2013

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja:

Kirsi Markkanen
Kehittämispäällikkö
kirsi.markkanen@tehy.fi
0405337086